

Mul on toi aivan täysin sama: identifi kaatio ja jaettuus ryhmäterapiavuorovaikutuksessa

Tarkastelemme tutkimuksessamme samastumisen osoittamista ryhmäterapiavuorovaikutuksessa. Ryhmäterapian osallistujina on kahdeksan nuorta aikuista, joilla on epävaka a persoonallisuushäiriö. Samastumisen kokemusten voi ajatella olevan potilasryhmän kannalta erityisen merkittäviä, sillä epävakaaseen persoonallisuushäiriöön liittyy tyypillisesti kokemus, että toiset ihmiset eivät ymmärrä heitä, kohtelevat heitä tahallaan huonosti ja hylkäävät (Leichsenring ym. 2011). Sosiaalisten suhteiden luomista ja ylläpitämistä vaikeuttavat myös tunteidensäätelyn ongelmat, mielialan vaihtelu, reaktiivisuus ja impulsiivisuus (mt.).

Tutkimuksen kohteena olevassa terapiassa hyödynnetään kehitteillä olevaa VideoTalk-menetelmää, jossa potilaat puhuvat annetuista aiheista videolle kotona ja videot katsotaan yhdessä terapiaistunnoissa. Yhtäältä menetelmä mahdollistaa arkaluonteisista asioista puhumisen keskeyttämättömästi ja turvallisessa ympäristössä ilman läsnäolevaa yleisöä. Toisaalta menetelmän etuna on, että potilaat pystyvät videon kautta tekemään havaintoja itsestään ikään kuin kolmannen persoonan perspektiivistä käsin. Tässä tutkimuksessa keskitymme kuitenkin siihen, miten muut ryhmän jäsenet kommentoivat videolla kerrottuja asioita suhteessa itseensä.

Aineisto koostuu videoiduista terapiaistunnoista (N = 30, yhteensä noin 60 tuntia) ja potilaiden kotona tekemistä videoista (N = 63, kesto 1–17 minuuttia). Tutkimukseen osallistuminen oli vapaaehtoista, ja Varsinais-Suomen hyvinvointialueen (Varha) eettinen komitea on hyväksynyt tutkimuksen.

Analysoimme, miten potilaat osoittavat tunnistavansa videolla kuvailtuja kokemuksia ja tilanteita ja identifioituvansa niihin. Kiinnitämme analyysissa huomiota muun muassa puhujaan viittaaviin ilmauksiin ja samankaltaisuuden ilmauksiin (*kyl mä ainaki ite ku on ollu samantyyppisii tilanteit lapsuudessa m- muistan sen järkyttävän pelon*; itsen kuvauksesta arkikesusteluissa ks. Visapää 2021) sekä jaettuutta rakentaviin kielellisiin keinoihin, kuten avoimen yksikön toisen persoonan (*ja sit jos sun äiti ei oo yks niistä futismutseista niin sitte ei sul oo mitää mahist oikei ikin niinku olla siin porukas*; ks. Suomalainen 2020) ja demonstratiivisten ilmausten (*just toi niinku et ahdistus tulee sinne kaveriks*) käyttöön (ks. esim. Laury 1999; Etelämäki 2009).

Lisäksi analysoimme kommenttikierroksen vuorovaikutuksellista dynamiikkaa. Alustavan havaintomme mukaan ensimmäisen kommentointivuoron ottavat ne, jotka samastuvat kerrottuun vahvasti. Kommenttikierroksen edetessä kyseeseen tulevat myös sellaiset vuorot, joissa kehutaan, kannustetaan tai ohjataan videon tehnyttä potilasta ilman omakohtaisuutta.

Pitkittäiseen aineistoon perustuva tutkimuksemme havainnollistaa vertaisuuden rakentumista jaetun tiedon ja yhteisen ajan ehdoilla. Lopuksi pohdimme, miten voisimme tutkia identifikaation ja samastumisen vaikutusta potilaiden toipumiseen.

Kirjallisuus

Etelämäki M 2009: The Finnish demonstrative pronouns in light of interaction. *Journal of Pragmatics* 41:1. <https://doi.org/10.1016/j.pragma.2008.09.005>

Laury R 1997: Demonstratives in interaction: the emergence of a definite article in Finnish. *Studies in discourse and grammar*. John Benjamins.

Leichsenring F, Leibing E, Kruse J, New AS, Leweke F 2011: Borderline personality disorder. *Lancet* 377(9759), 74–84. [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(10\)61422-5](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(10)61422-5)

Suomalainen K 2020: Kuka sinä on? : *Tutkimus yksikön 2. persoonan käytöstä ja käytön variaatiosta suomenkielisissä arkikeskusteluissa*. Väitöskirja, suomen kieli, Turun yliopisto. <https://www.utupub.fi/handle/10024/150796>

Visapää L 2021: Self-description in everyday interaction: Generalizations about oneself as accounts of behavior. *Discourse Studies* 23:3. <https://doi.org/10.1177/14614456211009044>